

Radni list 1

Činjenice o utjecaju medija

Mediji imaju posljedice na znanje, oblikuju stavove o nekom pitanju, djeluju na emocije, izazivaju fiziološke reakcije, te konačno utječu i na ponašanje gledatelja. Mediji su isto- vrijeme iznimno značajan moderni 'odgajatelj' djece u mnogobrojnim obiteljima, sa svim svojim štetnim i pozitivnim utjecajima¹. Oni mogu 'zaglupljivati', ali i obrazovati; informiraju nas, ali služe i da bi nas opustili i zabavili².

Istraživanja nam potvrđuju sljedeće činjenice:

1. Do kraja srednje škole djeca 20% više vremena provedu pred televizijom nego u školi.
2. Od televizijskih sadržaja djeca najviše prate igrane filmove i serije (čak 77%), zabavno-glazbene programe, sportske programe, dok se na dnu nalaze informativno-političke emisije³.
3. Procjenjuje se da djeca više od tri četvrtine ukupnog životnog vremena provode u 'svijetu medija': televizije, računala, Playstationa, knjiga, stripova, telekomunikacija...
4. Najveći broj tinejdžera koristi internet za komunikaciju s prijateljima (63%) i za preuzimanje (downloadiranje) raznog sadržaja (61%). Gotovo polovica ga koristi za pretraživanje sadržaja potrebnog za školu i učenje, a čak 40% za pretraživanje bez nekog specifičnog cilja⁴.
5. Istraživanja *Hrabrog telefona* i Poliklinike za zaštitu djece grada Zagreba na uzorku djece i mladih iz područja čitave Hrvatske, u dobi od 11–18 godina pokazuju:

u 2008. godini:

- 9 od 10 djece služi se internetom, podjednako dječaci i djevojčice, mlađi i stariji
- polovica ispitanika koristi internet svakodnevno
- polovicu ispitanika roditelji nikad ne nadziru dok koriste internet
- tek 3 djece od njih 100 koristi internet pod stalnim nadzorom barem jednog roditelja
- čak 4 od 10 ispitanika je dobivalo pitanja seksualnog karaktera, a isto toliko ih je bilo pita- no da se slikaju ili snimaju na seksualizirani način

u 2013. godini:

- svako četvrto dijete svoje slobodno vrijeme najčešće provodi na internetu, iako bi većina htjela vrijeme provesti drukčije (u osobnom susretu s prijateljima)
- kod 8 od 10 djece ne postoje obiteljska pravila o korištenju Facebooka
- polovica ispitanika odlazi na Facebook za vrijeme nastave

¹Sindik, J. (2011). Kako roditelji percipiraju utjecaj medija na predškolsku djecu?, *Medijska istraživanja*, Zagreb.

²Mikić, K. (2004). *Mediji i roditelji*, Zapis, Zagreb, 46, http://www.hfs.hr/hfs/zapis_clanak_detail.asp?sif=483.

³Ilišin, V., Marinović Bobinac, A., Radin, F. (2001). *Djeca i mediji. Uloga medija u svakodnevnom životu djece*. Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži — Institut za društvena istraživanja, Zagreb.

⁴Haddon, L., Livingstone, S. (2012). *EU Kids Online: National perspectives*. The EU Kids Online network, <http://www2.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20III/Reports/PerspectivesReport.pdf>.